

Budgetuppföljning mars 2022

Rapportperiod: 2022-03-31 Organisation: Utbildningsnämnd

Innehåll

Måluppfyllelse	2
Ekonomi.....	2
Verksamhetens nettokostnader per anslag/volym/egen regi.....	3
Verksamhetens nettokostnader: utbildningsnämndens hemkommunansvar, volym och anslag	3
Verksamhetens nettokostnader: utbildningsnämndens verksamheter i egen regi	5
Alla prognoser	8
Investeringar	8
Risker	8

Måluppfyllelse

Prognosen gällande utbildningsnämndens mål "I Danderyd bedriver alla kommunala verksamheter en kostnadseffektiv verksamhet (egen regi)" är att målet inte fullt ut kommer att uppnås. Bedömningen baseras på verksamheternas ekonomiska rapportering som visar att några grundskolor inte kommer vara i ekonomisk balans för 2022. Flera verksamheter inom ungdom och skola har och har haft ett sviktande elevunderlag som medfört att ett stort antal åtgärder genomförts och planer för ytterligare åtgärder har tagits fram för att så snart som möjligt nå ekonomisk balans. Det minskade elevunderlaget gör att skolorna i egen regi behöver fortsätta arbetet med att attrahera elever samt minska sina personal- och lokalkostnader. Detta arbete har pågått en längre tid men det är en långsiktig process som behöver tid för att ge full verkan. För 2022 kommer målet av denna anledning inte att uppfyllas fullt ut.

För övriga nämndmål prognostiserar utbildningsnämnden inga avvikelser.

Ekonomi

Sammanställningen nedan visar nämndens intäkter, kostnader och prognosavvikelse för helåret mot budget.

År: 2022 Period: Mars Budgettyp: Prognos 2 Enhet: Mnkr (vänt tecken)

Utbildningsnämnden	Utfall Mar 2022	Budget Mar 2022	Prognos helår 2022	Budget helår 2022	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2021
INTÄKTER	190,2	191,8	750,7	766,6	-15,9	-2%	765,7
KOSTNADER	-416,4	-421,7	-1 679,2	-1 683,6	4,4	0%	-1 660,4
Nettokostnader	-226,2	-229,9	-928,5	-917,0	-11,5	1%	-894,7

Redovisat utfall per 31 mars är ett överskott mot budget på 3,7 miljoner kronor, varav 0,8 mnkr avser hemkommunansvar och 2,8 mnkr avser egen regi. Inom egen regi är det främst förskolorna som bidrar till överskottet.

För år 2022 prognostiserar nämnden en negativ avvikelse mot budget med 11,5 miljoner kronor vilket motsvarar 1 procent av budgeterade nettokostnader. Den prognostiserade avvikelsen beror främst på för låga intäkter inom grundskolor i egen regi. För utbildningsnämndens hemkommunansvar prognostiseras ingen avvikelse för helåret.

Verksamhetens nettokostnader per anslag/volym/egen regi

Sammanställningen nedan visar fördelningen av nämndens nettokostnader per anslag/volym/egen regi och prognosavvikelse för helåret mot budget.

År: 2022 **Period: Mars** **Budgettyp: Prognos 2** **Enhet: Mnkr (vänt tecken)**

Nettokostnad (mnkr)	Utfall Mar 2022	Budget Mar 2022	Prognos helår 2022	Budget helår 2022	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2021
Anslag	-4,6	-7,2	-28,8	-28,8	0,0	0%	-52,5
Volym	-225,2	-223,5	-888,2	-888,2	0,0	0%	-828,1
Egen regi	3,6	0,8	-11,5	0,0	-11,5	n/a	-14,1
Nettokostnader	-226,2	-229,9	-928,5	-917,0	-11,5	1%	-894,7

Verksamhetens nettokostnader: utbildningsnämndens hemkommunansvar, volym och anslag

Sammanställningen nedan visar fördelningen av hemkommunansvarets nettokostnader per verksamhet och prognosavvikelse för helåret mot budget. Kostnaderna inkluderar volymrelaterade kostnader samt anslagsfinansierad verksamhet. Nettokostnader för verksamheter i egen regi redovisas separat i senare stycke.

År: 2022 **Period: Mars** **Konto: RR** **Budgettyp: Prognos 2** **Enhet: Mnkr (vänt tecken)**

Hemkommunansvar	Utfall Mar 2022	Budget Mar 2022	Prognos helår 2022	Budget helår 2022	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2021
Nämnd och förvaltning	-3,8	-5,8	-23,5	-23,5	0,0	0%	-15,4
Förskola	-45,1	-43,3	-170,8	-170,8	0,0	0%	-172,4
Grundskola	-130,9	-132,3	-523,3	-523,3	0,0	0%	-503,3
Gymnasium	-40,3	-39,7	-161,0	-161,0	0,0	0%	-157,1
Kommunal vuxenutbildning	-2,3	-2,3	-7,2	-9,2	2,0	-22%	-6,0
Särskola	-6,4	-6,3	-27,4	-25,4	-2,0	8%	-23,4
Övrig verksamhet	-1,0	-0,9	-3,8	-3,8	0,0	0%	-3,1
Summa hemkommunansvar	-229,8	-230,7	-917,0	-917,0	0,0	0%	-880,6

Nämnd och förvaltning

Anslag:

Redovisat utfall per 31 mars är ett överskott på 2,0 miljoner kronor, en avvikelse som beror på att alla kostnader inte uppstår i den takt som de är budgeterade.

Nämnd och förvaltning prognostiserar ingen avvikelse mot budget för 2022.

Förskola

Volym:

Redovisat utfall per 31 mars är ett underskott på 2,0 miljoner kronor för förskolans volymrelaterade kostnader. Antal barn i förskolan har under första kvartalet varit fler än budgeterat för perioden, vilket resulterat i högre kostnader för utbetald peng.

På helåret prognostiseras ingen avvikelse för förskolans volymrelaterade kostnader. Antalet barn i förskola är normalt sett högre första halvåret än andra halvåret och underskottet från början av året bedöms inte finnas kvar vid årets slut. Vid analys av ny befolkningsprognos per april 2022 kan detta förändras. För tilläggsbelopp och verksamhetsstöd för barn i behov av särskilt stöd prognostiseras ingen avvikelse.

Anslag:

Redovisat utfall per 31 mars är ett överskott på 0,2 miljoner kronor för förskolans anslagsfinansierade kostnader. Avvikelsen beror främst på att kostnader relaterade till statsbidrag samt övriga utvecklingsinsatser i förskolan kommer senare under året.

Förskolans anslagsfinansierade kostnader prognostiserar ingen avvikelse mot budget för 2022.

Grundskola

Volym:

Redovisat utfall per 31 mars är ett överskott på 0,9 mnkr för grundskolans volymrelaterade kostnader. Antal elever i grundskolan har under första kvartalet varit färre än budgeterat och även andelen inskrivna på fritids har varit lägre än budgeterat vilket minskar kostnaderna för skolpeng i förhållande till budget. Tilläggsbelopp och verksamhetsstöd för barn i behov av särskilt stöd samt kostnader för skolskjuts har varit högre än budgeterat vilket delvis reducerat överskottet.

På helårsbasis beräknas utbetald peng ge ett överskott på 1,8 miljoner kronor, till följd av färre elever än budgeterat. Utbetalda tilläggsbelopp och verksamhetsstöd förväntas följa budget. Kostnaderna för skolskjuts har ökat jämfört med budget. Förlängningen av avtalet för persontransporter innebar en större prishöjning än budgeterat. Dessutom har antalet elever i behov av skolskjuts ökat. Antalet elever med skolskjuts till hösten är ännu oklart men bedömningen är ett underskott mot budget på 1,8 miljoner kronor. Antalet nyanlända ser ut att bli högre än budgeterat, men situationen är svårbedömd. Eventuell negativ avvikelse mot budget bör kunna undvikas genom nyttjande av budgeterade medel för att förbättra elevernas hälsa och öka stödet till den pedagogiska verksamheten. Totalt sett prognostiseras ingen avvikelse mot budget för grundskolans volymrelaterade kostnader. Vid analys av ny befolkningsprognos per april 2022 kan detta förändras.

Anslag:

Redovisat utfall per 31 mars är ett överskott på 0,4 mnkr för grundskolans anslagsfinansierade kostnader. Avvikelsen beror främst på att kostnader relaterade till statsbidraget för sjukhuskola kommer senare under året.

Grundskolans anslagsfinansierade kostnader prognostiserar ingen avvikelse mot budget för 2022.

Gymnasium

Volym:

Redovisat utfall per 31 mars är ett underskott på 0,6 miljoner kronor för gymnasieskolans volymrelaterade kostnader. Antalet elever i gymnasium har under vårterminen överstigit budget, vilket medför en ökad kostnad för utbetald programpeng. Underskottet reduceras till viss del av lägre kostnader för särskilt stöd.

Prognosen för vårterminen har anpassats till de nya volymerna som syns i utfallet per mars. För höstterminen är det redan budgeterat för ett högre antal elever än för vårterminen. Antal elever i behov av särskilt stöd kommer enligt prognos vara lägre än budgeterat. På totalen

prognostiseras ingen avvikelse för gymnasieskolans volymrelaterade kostnader. Vid analys av ny befolkningsprognos per april 2022 kan detta förändras.

Kommunal vuxenutbildning

Volym:

Redovisat utfall per 31 mars är i linje med budget.

För helåret prognostiseras ett överskott på 2,0 miljoner kronor. Vid budgetarbetet var överskottet för 2021 ännu ej känt och budgeten för kommunal vuxenutbildning justerades därför ej inför 2022. 2021 gjordes ett överskott mot budget med 3,2 miljoner kronor.

Särskola

Volym:

Redovisat utfall per 31 mars är i linje med budget.

Antalet elever i grund- och gymnasiesärskolan följer budget. Då kostnaden per elev är hög i särskolan kan även små volymförändringar få stor inverkan på prognosen framåt. Kostnaderna för skolskjuts har ökat jämfört med budget, både i kostnad per resa och antal elever i behov av skolskjuts vilket innebär ett prognostiserat underskott jämfört med budget på 2,0 miljoner kronor.

Övrig verksamhet

Anslag:

Redovisat utfall per 31 mars är ett underskott på 0,1 miljoner kronor för övrig verksamhet.

Övrig verksamhet prognostiserar ingen avvikelse mot budget för 2022.

Verksamhetens nettokostnader: utbildningsnämndens verksamheter i egen regi

Sammanställningen nedan visar fördelningen av egenregins nettokostnader per verksamhet och prognosavvikelse för helåret mot budget.

År: 2022 **Period: Mars** **Budgettyp: Prognos 2** **Enhet: Mnr (vänt tecken)**

Egen regi	Utfall Mar 2022	Budget Mar 2022	Prognos helår 2022	Budget helår 2022	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2021
Central förvaltning egen regi	0,8	0,2	0,0	0,0	0,0	0%	0,5
Förskolor egen regi	2,5	0,3	-0,5	0,0	-0,5	n/a	0,6
Ungdom och skola egen regi	0,0	0,6	-10,3	0,0	-10,3	n/a	-15,3
Övrig verksamhet egen regi	0,3	-0,3	-0,7	0,0	-0,7	n/a	0,2
Summa egen regi	3,6	0,8	-11,5	0,0	-11,5	n/a	-14,1

Central förvaltning egen regi:

Redovisat utfall per 31 mars är ett överskott på 0,8 miljoner kronor, en avvikelse som beror på att alla kostnader inte uppstår i den takt som de är budgeterade.

Central förvaltning egen regi prognostiserar ingen avvikelse mot budget för 2022.

Förskolor egen regi:

Redovisat utfall per 31 mars är ett överskott på 2,5 miljoner kronor. Överskottet beror på att flera förskolor lyckats ta emot fler barn än budgeterat samt att sjukfrånvaron bland både barn och medarbetare varit hög där förskolorna lyckats bedriva verksamheten utan att ta in tillfällig personal i motsvarande utsträckning som den frånvarande personalen.

Förskolorna i egen regi prognostiserar en negativ avvikelse mot budget på 0,5 miljoner kronor för 2022. Enstaka förskolor har ekonomiska utmaningar då platserna fylls på med barn folkbokförda i annan kommun i brist på barn från Danderyd vilket genererar lägre peng.

Det finns även en osäkerhet kring hur möjligheterna ser ut att direkt fylla de platser som blir tillgängliga i samband med att en hel årskull lämnar förskolan för att börja i förskoleklass i augusti. Förskolorna behöver gå med överskott första halvåret för att kompensera ett minskat antal barn från augusti. Påfyllnaden sker kontinuerligt under kommande läsår. Åtgärder vidtas löpande för att anpassa kostnaderna, inklusive att anpassa antalet anställda och antalet avdelningar.

Ungdom och skola egen regi:

Redovisat utfall per 31 mars är ett underskott på 0,6 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på de enheter som redan vid budgetarbetet konstaterades ha svårt att kunna upprätthålla en budget i balans under 2022. Samtidigt redovisar flera enheter ett positivt utfall per mars på framför allt personalkostnader då sjukfrånvaron bland både elever och medarbetare varit hög där skolorna lyckats bedriva verksamheten utan att ta in tillfällig personal i motsvarande utsträckning som den frånvarande personalen.

Skolorna i egen regi prognostiserar en negativ avvikelse mot budget på 10,3 miljoner kronor för 2022. Det är enstaka skolor som prognostiserar ett underskott varav den största delen hänförs till de enheter som i budgetarbetet inte lyckades lägga en budget i balans till följd av det sviktande elevunderlaget.

Därutöver innebär resultatet av skolvalet att några av skolorna ser ut att få färre elever än budgeterat vilket kommer leda till en negativ avvikelse på intäkterna under höstterminen.

Åtgärder för ekonomi i balans inom grundskola egen regi

Samtliga skolor som prognostiserar ett underskott arbetar aktivt med organisationsanpassningar och andra åtgärder för att ytterligare närma sig en ekonomi i balans.

Med stöd av de extra medel som tilldelades utbildningsnämnden för satsningar på strategiskt arbete med att utveckla verksamhetsanpassade lokaler, förbättra elevernas hälsa och öka stödet till pedagogisk verksamhet 2022 föreslår bildningsförvaltningen ett ökat fokus på fler centrala åtgärder.

Exempel på åtgärder som förväntas påverka grundskolornas ekonomi i positiv riktning är:

Bildningsförvaltningens nytillsatte lokalstrateg föreslås under hösten inleda ett arbete med att se över skolornas nuvarande upptagningsområden, för att utreda om samordningen mellan skolor i rektorsområden kan ökas.

En övergripande satsning på psykisk hälsa väntas tillföra en del medel till det lokala elevhälsoarbetet. Dessutom kan ett beslut om en mer centralt organiserad elevhälsa tillföra resurser till de skolor som driver kommunövergripande resursklasser och särskoleverksamhet.

Det ökade stödet till pedagogisk verksamhet föreslås riktas mot skolor som behöver förstärka den digitala kompetensen i samband med beslut om en förnyad handlingsplan för digitalisering.

Övrig verksamhet egen regi:

Redovisat utfall per 31 mars är ett överskott på 0,3 miljoner kronor. Avvikelsen beror på att ungdomsmottagningen har haft högre intäkter än budgeterat under första kvartalet.

Övrig verksamhet egen regi prognostiserar en negativ avvikelse mot budget på 0,7 miljoner kronor för 2022. Det är enheten för flerspråkighet som prognostiserar ett underskott, främst på grund av kostnader i samband med en organisationsanpassning till gällande riktlinjer vilket medfört neddragningar av antalet anställda inom vissa språk.

Alla prognoser

Sammanställningen nedan visar nämndens budget och prognos per verksamhet vid respektive prognostillfälle. Tabellen visar först kostnader kopplat till hemkommunansvar och därefter kostnader för verksamheter i egen regi.

År: 2022 Period: Mars Konto: RR Enhet: Mnkr (vänt tecken)

Utbildningsnämnden	Budget helår 2022	Prognos 1 Helår 2022	Prognos 2 Helår 2022	Prognos 3 Helår 2022	Prognos 4 Helår 2022
Nämnd och förvaltning	-23,5	-23,5	-23,5		
Förskola	-170,8	-170,8	-170,8		
Grundskola	-523,3	-523,3	-523,3		
Gymnasium	-161,0	-161,0	-161,0		
Kommunal vuxenutbildning	-9,2	-9,2	-7,2		
Särskola	-25,4	-25,4	-27,4		
Övrig verksamhet	-3,8	-3,8	-3,8		
Summa hemkommun	-917,0	-917,0	-917,0		
Central förvaltning egen regi	0,0	0,0	0,0		
Förskolor egen regi	0,0	-0,7	-0,5		
Ungdom och skola egen regi	0,0	-10,5	-10,3		
Övrig verksamhet egen regi	0,0	-0,7	-0,7		
Summa egen regi	0,0	-11,9	-11,5		
Summa utbildningsnämnden	-917,0	-928,9	-928,5		

Investeringar

Sammanställningen nedan visar nämndens investeringar. Ingen avvikelse mot budget för helåret prognostiseras.

År: 2022 Period: Mars Konto: RR Projekttyp: Investering Enhet: Mnkr (vänt tecken)
Budgettyp: Prognos 2

Projekt	Utfall Mar 2022	Budget Mar 2022	Prognos helår 2022	Budget helår 2022	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %
Alla projekt	-0,2	-0,7	-3,0	-3,0	0,0	0%

Risker

Utbildningsnämndens hemkommunansvar

Riskerna består främst i eventuella avvikelser gentemot aktuell befolkningsprognos. Budgeten består till allra största del av kostnader för grundbelopp till förskola, skola, gymnasium,

särskola och vuxenutbildning. Erfarenheterna från de senaste åren är dock att befolkningsprognosen totalt sett stämt väl överens med verkligheten, med vissa variationer mellan åldrar. Beräkningen av antal barn och elever i budget 2022 är baserad på befolkningsprognosen från januari 2021. Budgeterade kostnader beräknas utifrån befolkningsprognosen samt vissa antaganden, exempelvis gällande andel som går på fritids och andel som går vilka gymnasieprogram. Ny befolkningsprognos finns tillgänglig i april 2022. Det ekonomiska utfallet är kopplat till volym och därmed inte möjligt att påverka annat än via nivån på peng som redan är beslutad för 2022.

Utbildningsnämndens verksamheter i egen regi

I arbetet med att nå beslutad budgetram har förvaltningen under de senaste åren gjort stora besparingar och effektiviseringar inom samtliga verksamheter. Trots detta finns en risk att flera enheter fortsätter generera underskott mot budget 2022.

Förskolorna har under flera år minskat sina lokaler efter det vikande barnunderlaget och de har även minskat antalet tjänster och lyckades generera ett överskott 2021 efter stora anpassningar. I och med de omfattande anpassningarna finns inte mycket marginaler för att parera oförutsedda händelser. De förskolor som har brist på barn har stora svårigheter att förutse sina intäkter då de inte kan säga upp personal utifrån ett lägre barnantal.

När förskolorna får färre avdelningar blir det sårbart med personal och svårt att täcka öppettiderna och organisera arbetet på förskolan. En hel åldersgrupp lämnar förskolan i augusti men påfyllning av barn sker under hela kommande läsår och då behövs mer personal igen. Det behövs en kontinuitet i förskolan och det är viktigt att kunna behålla bra medarbetare. För att fylla tomma platser tar förskolor emot barn från andra kommuner, främst Täby och Sollentuna, men det innebär lägre intäkter då deras förskolepeng är lägre än Danderyds. Kommunen har ett ansvar att kunna erbjuda plats inom 4 månader så ett visst överskott på platser behövs. De nyanlända barnen som kommer behöver få plats i förskolan så snart som möjligt för en snabb integrering i samhället. Kostnadsökningarna inom förskolan beräknas inom flera områden bli högre än de 2,0 procent som pengbeloppet höjts med, exempelvis ökade lokalhyrorna med 2,8 procent efter indexuppräknig. Även kostnaderna för personal, IT och mat prognostiseras bli högre än uppräknigingen av förskolepengen vilket leder till behov av fler barn i grupperna eller ett minskat antal pedagoger för att verksamheten ska nå budget.

Intäkterna minskar generellt för grundskolorna. Flera skolor har fått färre elever och skolvalet visar att flera av enheterna kommer att få ett ytterligare minskat antal elever och klasser inför läsåret 2022/2023. Risken är stor att färre förskoleklasser kan startas på sikt som en följd av lägre elevvolym. Detta är en trend som ställer stora krav på verksamhetsanpassningar. Det blir svårt för skolorna att finansiera gemensamma kostnader som ledning och lokaler samtidigt som en effektiv personalplanering och schemaläggning försvåras.

Skolorna kommer att få svårare att få ihop sin ekonomi med färre klasser och minskat antal elever. Stora åtgärder har redan vidtagits för att få ekonomin i balans. Ett systematiskt arbete pågår för att utvärdera vilka ytterligare åtgärder som kan vidtas för att öka intäkter och minska kostnader. Ytterligare beslut om förändringar är nödvändiga för att åstadkomma ett resultat i nivå med budget.